

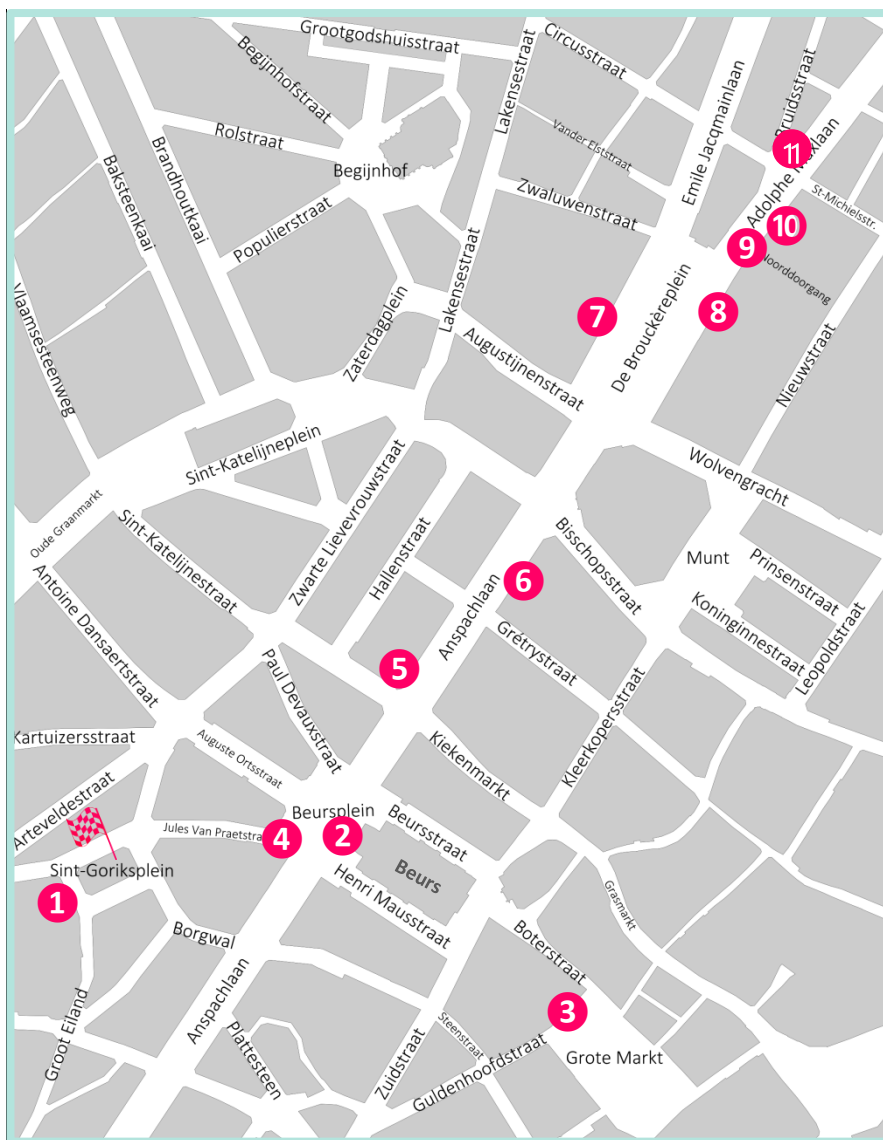
eet jij wie de wedstrijd
van de grote lanen won?

Ontdekkingswandeling

Een wandeling voor de hele familie
om de verschillende stijlen
in de voetgangerszone te ontdekken
Duur: 1u30

De wandeling

Elke halte op jullie wandeling is op de kaart aangeduid met een nummertje. Met dit boekje bij de hand wordt de ontdekking van de gebouwen die bij de haltes horen een uitdaging voor de hele familie! De kinderen observeren, spelen en gaan op zoek naar de juiste antwoorden. De ouders vinden extra randinformatie in de groene kaders. In diezelfde kaders kunnen ook de juiste antwoorden worden teruggevonden.

Sint-Gorikshallen

- 1 21-23 Sint-Goriksplein
- 2 Beursplein
- 3 Grote Markt
- 4 Beursplein
- 5 45 Anspachlaan

- 6 24-30 Anspachlaan
- 7 16-22 De Brouckèreplein
- 8 33-35 De Brouckèreplein
- 9 39 De Brouckèreplein
- 10 1-3 Adolphe Maxlaan
- 11 30-34 Adolphe Maxlaan

HALTE 1

Stap door de poort en ga op zoek naar de rivier.

Echt waar, vroeger stroomde er een rivier door Brussel : **de Zenne**.

- In de middeleeuwen groeien veel steden in de buurt van een rivier. Waarom denk je dat een rivier in de stad nuttig was?
 - om producten te vervoeren
 - om de velden van water te voorzien
 - om zwemwedstrijden te organiseren
 - om molens te doen draaien
- Maar in de 19de eeuw varen er geen boten meer op de rivier en het water wordt ook niet gebruikt voor de landbouw. Veel mensen wilden de rivier liever weg uit Brussel. Wat waren dan de problemen met de rivier? Kijk eens goed naar de twee afbeeldingen. Wat zouden de mensen op het schilderij zeggen?
Vul de ontbrekende woorden in de tekstballonnen in. Je kan kiezen uit de woordenlijst die onder de afbeeldingen staat.

Mevrouw Jacobs, zet je schrap! De hele stad staat onder water! De Zenne is weer

Goeiemorgen Gust! Nog steeds

..... in de kelder?

Meer en meer! Maar de stank is erger. Al het

..... van de stad lijkt hier wel samen te komen!

Woordenlijst: uitgedroogd - water - bier - geld - vuilnis - overstroomd

In de middeleeuwen is het door de Zenne mogelijk om te vissen, de velden van de landbouwers te irrigeren en goederen te vervoeren. Ze drijft ook de molenraderen aan die de grondstoffen verwerken. Dankzij haar worden de ambachtelijke en industriële activiteiten van de stad ontwikkeld. In de 19de eeuw is de rivier echter zeer vervuild: het rioolwater en het afval van de bewoners en de industrie worden erin geloosd. Ze overstroomt regelmatig de stad. Om deze problemen te verhelpen besluiten de overheden om de Zenne en de rioleringen te overwelfen. Vanaf 1867 lopen de rioleringen onder de grond in grote buizen boven dewelke brede lanen worden aangelegd. Het kleine stukje Zenne dat je ziet is een reconstructie. Sinds 1955 loopt de Zenne helemaal niet meer onder het stadscentrum, want ze werd omgeleid langs de ringwegen.

Afspraak op de Anspachlaan.

Je bevindt je hier op één van de lanen aangelegd op de plaats van het voormalig rivierbed van de Zenne. Om de architectuur van de gevels die deze laan omgeven te begrijpen, gaan we eerst de vier grote periodes die hun stijl hebben gekenmerkt verkennen.

HALTE 2 : De Beurs

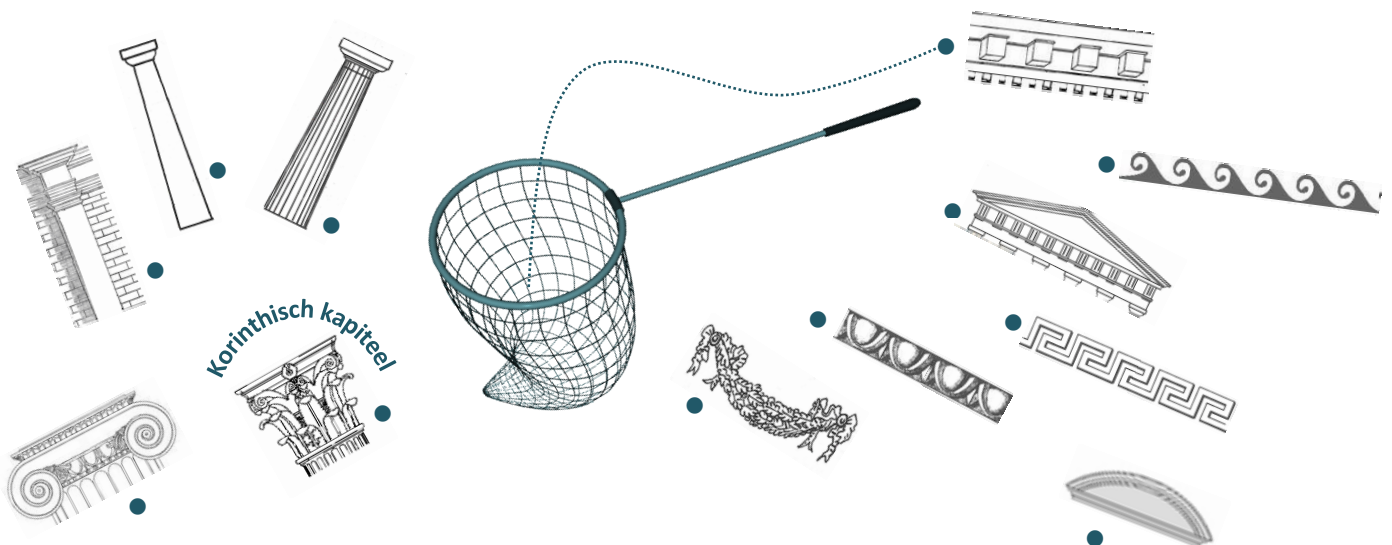
Ga voor de Beurs staan, beneden aan de trappen.

- Het gebouw dat we voor ons zien is gebouwd in **1873**. En toch lijkt het ouder! Waar doet het jou aan denken?

een tempel uit de klassieke oudheid een kerk uit de middeleeuwen

- Op de gevel van de Beurs, vind je veel architecturale details uit de klassieke oudheid. Verbind jij de details die je kan terugvinden met het vangnet? Wij hebben er alvast eentje gevonden!

Goede vangst! Je vangnet 'klassieke oudheid' is klaar!

...klassieke oudheid

middeleeuwen

...

renaissance

barok

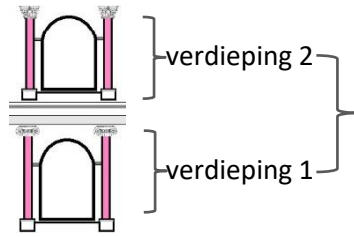
...

19de eeuw

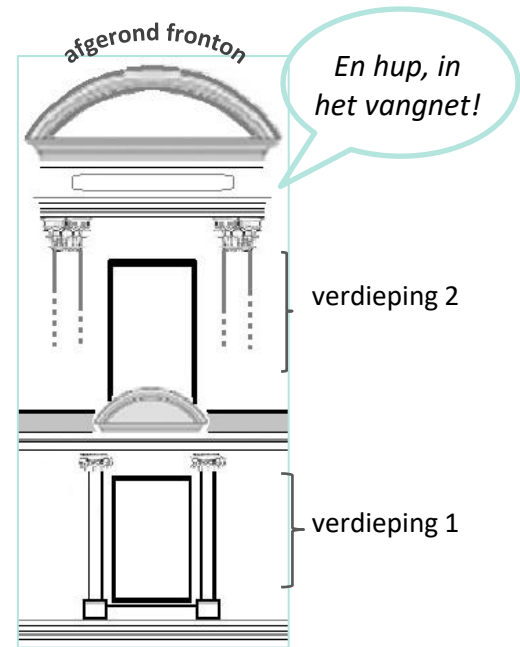
Bekijk de tijdlijn hierboven eens. In de **renaissance** inspireerden architecten zich op details uit de **klassieke oudheid** zoals je net hebt gevist. Maar ze ontwierpen ook nieuwe elementen natuurlijk!

Neem eens een kijkje aan de rechterkant van de Beurs (Mausstraat).

- In de **oudheid** zag je op elke verdieping zuilen.

- In de **renaissance** bedenkt men een heel nieuwe manier om zuilen op de gevel te ordenen. Maak de tekening hiernaast af door de zuil te tekenen zoals je hem kan zien op de Beurs.

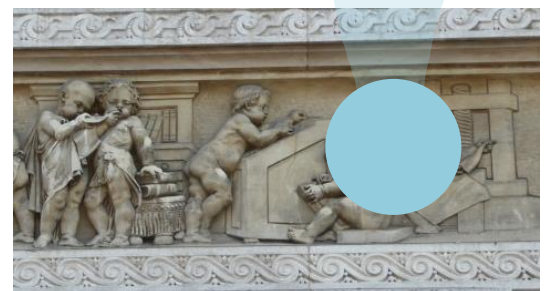

- In de renaissance is men ook gek op kleine **putti**: mollige kinderfiguurtjes die zich gedragen als volwassenen

Kan je de putti vinden aan de zijkant van de Beurs? Waar zijn ze zo druk mee bezig?

- Teken in de cirkel het detail dat verstopt zit achter de cirkel op de foto
- Verbind daarna de foto's met de juiste activiteit.

wetenschap

visserij

drukkerij

transport

landbouw

Je hebt nu het vangnet «renaissance» gemaakt!

Sinds tien jaar wil de stad een nieuwe Beurs bouwen want de oude is te klein en ongezond. De nieuwe lanen vormen een ideale ligging: ze verbinden twee stations (Noord en Zuid) en zijn in het hartje van de nieuwe zakenwijk gelegen. De Beurs, gebouwd tussen 1868 en 1873, omvat meer bepaald de graan-, olie-, suiker-, metalen- en kolenmarkt.

Om het gebouw een monumentaal karakter (imponerend en ernstig) te geven, maakt de architect gebruik van oudere stijlen. Dit zijn de componenten van de **klassieke oudheid** die je op de gevel van de Beurs ziet: zuilen en pilasters met Korinthische en Ionische kapitelen, driehoekige en afgeronde frontons, guirlandes, kroonlijsten met modillons en kalfstanden.

Terwijl in de klassieke oudheid elke verdieping haar eigen zuilen had, heeft men in de **renaissance** de kolossale orde. Dat betekent dat de zuilen of pilasters zich uitstrekken over verschillende verdiepingen. De putti kennen veel succes in de renaissance! Ze zijn aanwezig langs de hele rand van het gebouw en beelden de wetenschappen, de boekdrukkunst, de landbouw, de beroepen van het textiel en het transport uit, al de beroepen die de handel doen functioneren. Ze zijn daar goed op hun plaats aangezien de Beurs de plaats is waar men het geld laat opbrengen.

Tot slot kan men zeggen dat de Beurs in « **neorenaissance** »stijl is. Aangezien « neo » nieuw betekent, wil dit zeggen dat haar stijl geïnspireerd is op de renaissance, die - niet te vergeten - zelf geïnspireerd is op de klassieke oudheid.

Afspraak op de Grote Markt.

HALTE 3

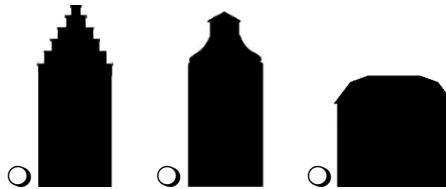
Ken je het verhaal van de Grote Markt? In dit boekje hebben we het niet over de geschiedenis maar gaan we dieper in op de architecturale elementen die we ook kunnen terugvinden op de grote lanen.

Bekijk deze huizen tussen de Guldenhoofdstraat en Boterstraat eens goed.

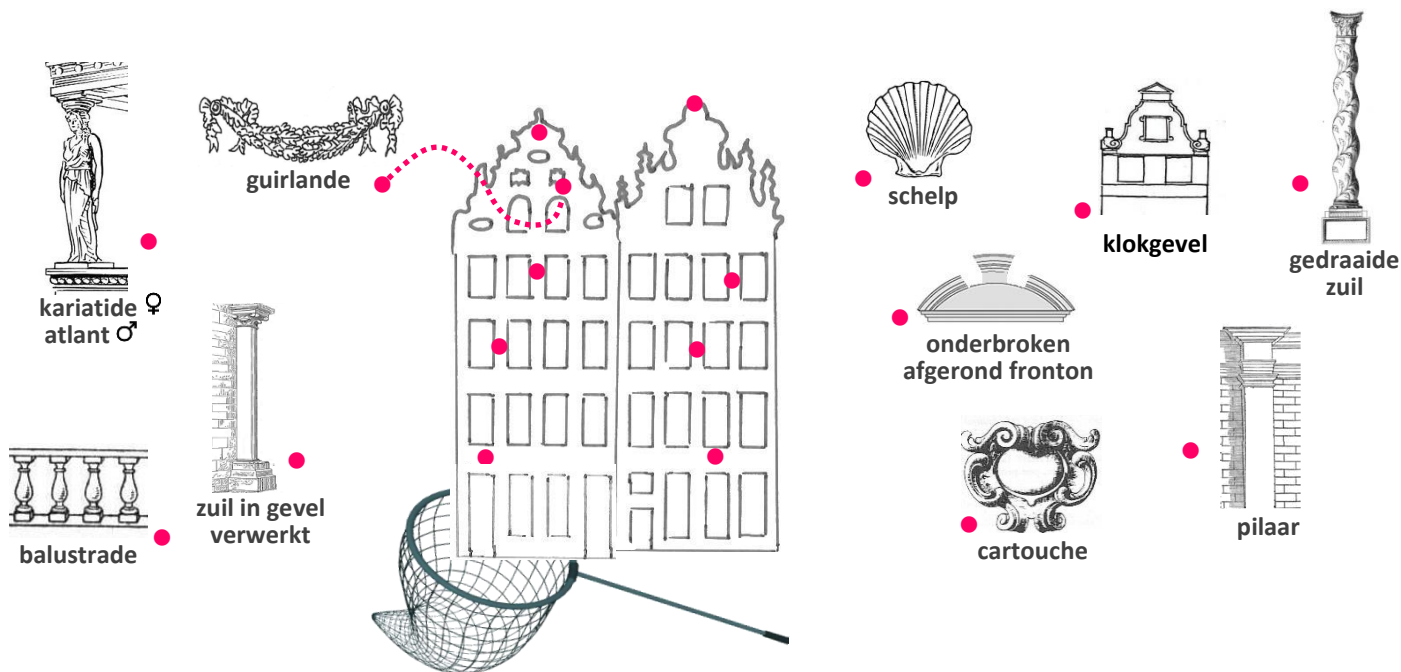

- Met welke tekening komt de vorm van de huizen het best overeen?

- Zoek de twee huizen die aangeduid zijn in het roze kader : de Zak en de Cruywagen (n° 2-3-4).

Verbind de details met de juiste plaats op de huizen. We hebben er al eentje gevonden!

- Maak de zin hieronder af door het juiste bolletje aan te kruisen.
Kijk eens goed naar de cartouches, de gedraaide zuilen, de onderbroken frontons en de vormen in goud. Daaruit kan je afleiden dat men in die tijd gek was op...

- bolle en holle vormen
- gekartelde randen
- voluten
- alles wat blinkt

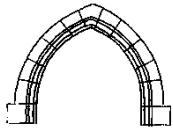
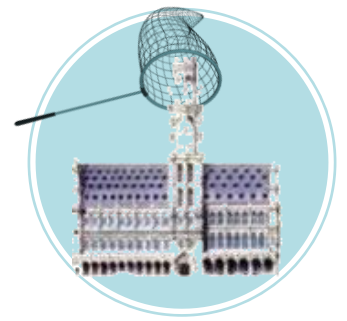
- Maar... je kan hier zeker ook een detail omcirkelen dat je ook al had gezien bij de Beurs (p.2)!

- Wanneer zijn de huizen op de Grote Markt gebouwd?

 Je hebt nu het vangnet « barok » gemaakt!

- Dat grote gebouw met de toren is het stadhuis van Brussel. Het was ook een inspiratiebron voor de architecten die de gebouwen langs de grote lanen ontworpen. Omcirkel de details hieronder die je kan vinden op de gevel van het stadhuis.

puntgevel

driepas

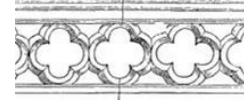
vierpas

hogels

maaswerk : opengewerkte decoratie (met gaatjes in) zoals kantwerk

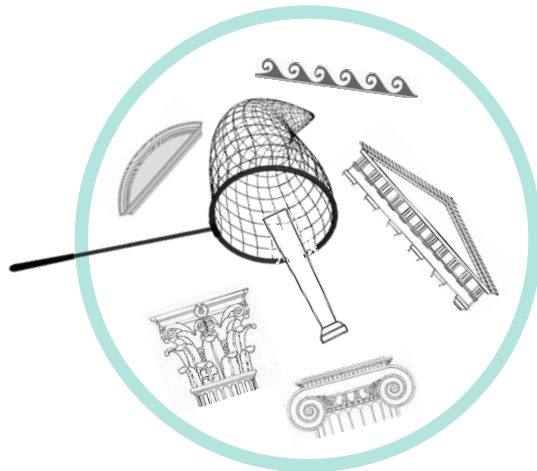
Je vangnet « gotiek » is nu compleet.

De **barok**architectuur put uit het repertoire van de klassieke oudheid en van de renaissance: zuilen, guirlandes, pilasters... Maar sommige elementen evolueren: onze dierbare antieke zuil verandert in een gedraaide zuil, het afgeronde fronton wordt in zijn kromming "onderbroken". De barokarchitectuur wordt gekenmerkt door haar klokgevels, door de bolle en holle vormen, de gekartelde randen. Ze heeft ook een voorliefde voor vormen in goud, een overdaad aan decoratie en het reliëf (de gevel is niet vlak, de verzonken en uitspringende elementen creëren levendigheid). Kwestie van indruk te maken!

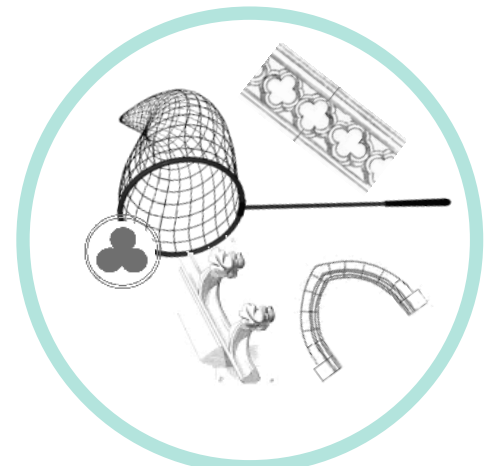
De barok in onze streken vertoont de bijzonderheid dat ze de structuur van de oude huizen met houten vakwerk bewaart: de gevels zijn hoog en smal want de puntgevel (de muur gelegen tussen de twee dakhellingen) is naar de straat gekeerd.

De **gotische** architectuur herkent men eerst en vooral aan zijn verticale elan. Je hebt zeer typische elementen geïdentificeerd zoals de puntgevels, het maaswerk, de driepas- en vierpasvormen, en de hogels. Deze elementen werden zo fijn gesculpteerd dat ze aan kantwerk doen denken.

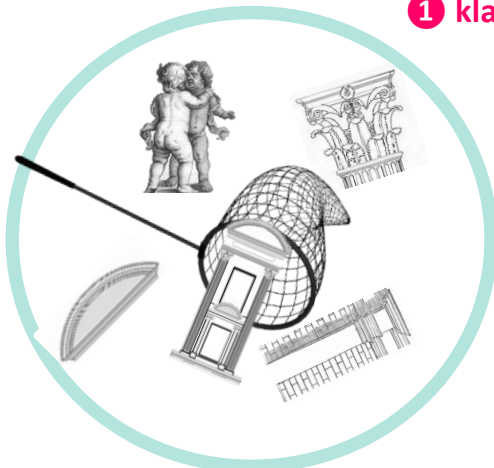
Wat een vangst! Onze vier vangnetten zitten vol. Jullie hebben vier verschillende stijlen ontdekt.

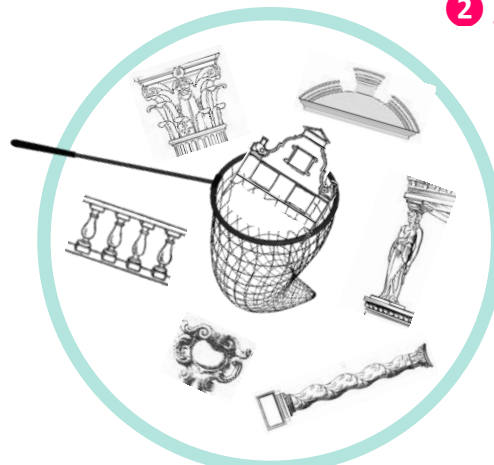
1 klassieke oudheid

2 gotiek

3 renaissance

4 barok

- Sommige elementen bevinden zich in meerdere vangnetten. Maak een nieuwe groep door ze samen te brengen.

Dankzij deze vier vangnetten hebben we geleerd dat de klassieke architectuur de basiscomponenten levert voor en het vertrekpunt vormt van de meeste architectuurstijlen die gaan volgen. Sommige elementen, zoals de zuil, doorlopen de stijlen waarbij ze zich aanpassen aan de mode van elk tijdvak. Andere zijn kenmerkend voor een bijzondere architectuurstijl (de puntgevel voor de gotiek bijvoorbeeld).

Deze vangnetten zijn een bron van inspiratie voor de architecten die de gebouwen langs de grote lanen zullen ontwerpen. Tijd om deze gebouwen te gaan ontdekken!

Halte 4

De grote lanen

Keer terug naar de Beurs en probeer op het punt te gaan staan waar de fotograaf stond toen hij deze foto nam.

Kijk eens goed naar deze foto. Hij werd genomen aan het einde van de 19de eeuw.

- Hoe verplaatste men zich vroeger op de grote lanen?
 te voet met de paardentram (tram getrokken door paarden) met de koets
- Waren er al zebrapaden aan het einde van de 19de eeuw? ja nee
- Op het gelijkvloers zie je overal zonneschermen, waarom denk je dat die er waren?
 omdat er beneden terrasjes waren en mensen beschermd werden voor regen en zon
 omdat de benedenverdieping de minst mooie was werd die zo bedekt

Deze nieuwe indrukwekkende verkeersaders worden omgeven door flatgebouwen, handelszaken en ontspanningsplaatsen (hotels, theaters). De terrasjes, beschermd door zonneschermen, zijn talrijk op dit stuk van de laan. Bekijk de foto, ze verschaft ons informatie over hoe het verkeer eruitzag op het einde van de 19de eeuw: de weg wordt gedeeld met de koetsen, de paardentram en de voetgangers. Deze laatsten worden verzocht om de voetpaden te gebruiken om het verkeer vlotter te maken en een veilige wandelruimte te creëren. Vanaf 1846 is er overigens een reglement voor de voetpaden van toepassing, maar gewoontes zijn moeilijk uit te roeien!

Om de aanleg van de grote lanen te bevorderen, worden door de stad twee **gevelwedstrijden** georganiseerd: in 1872-1876 en in 1876-1878.

Het gebouw aangeduid op de foto was één van de laureaten van de wedstrijd: *le Café de la Bourse* (vandaag heet hij *le Grand Café*).

- Kijk eens naar de drie details die zijn omcirkeld op de foto. In welk(e) vangnet(ten) vind je die terug? Zoek eens terug op pagina 7 en noteer het nummer van het vangnet in het blauwe kader. Eentje is al ingevuld!

**En als je nu zelf eens jurylid werd? Geef je mening!
Wat vind jij van deze architectuur en decoratie? Supermooi? Superlelijk?
Geef het gebouw een score op 10 in deze medaille.**

Om een prijs te winnen laten de architecten van de grote lanen hun creativiteit de vrije loop: overdaad aan decoratie, stylistische verwijzingen en vermengingen in overvloed. Ze hergebruiken elementen uit de verschillende stijlen van het verleden en combineren ze met elkaar op eenzelfde gevel. Dat noemt men « het eclecticisme ». In de 19de eeuw bedient men zich van de architectuur uit het verleden zoals van een catalogus met decoratie-elementen die op de nieuwe gevels « gekleefd » moeten worden.

Volg de kariatiden.

Ga op zoek naar deze ‘mevrouw’ op de hoek van de Kiekenmarkt.

- Omcirkel op de foto de **drie elementen** die zijn toegevoegd.
- Wat vervangt een kariatide?
 een fronton een zuil een cartouche
- In welk vangnet zat al zo’n kariatide? (p.7)
- Kariatiden bestaan nochtans al veel langer! Door naar haar kleren te kijken, kan je weten uit welke tijd kariatiden komen...

de klassieke oudheid

de renaissance

de 19de eeuw

We hebben de mevrouw natuurlijk een beetje in andere kleren gestoken, we hebben ook een engelenhoofd onder de vruchten toegevoegd en een takkenbos onder haar kin. Je hebt al **kariatiden** uit de baroktijd ontmoet op de Grote Markt, maar ze bestaan al sinds de klassieke oudheid. Volgens een legende zou de kariatide ontstaan zijn in de stad *Karyes* die zich tegen de Grieken verzette en waar de vrouwen, slavinnen geworden, zware lasten moesten dragen. De kariatiden ontbloten dikwijls hun borst want in de klassieke oudheid werd dit beschouwd als het toppunt van schoonheid.

HALTE 5

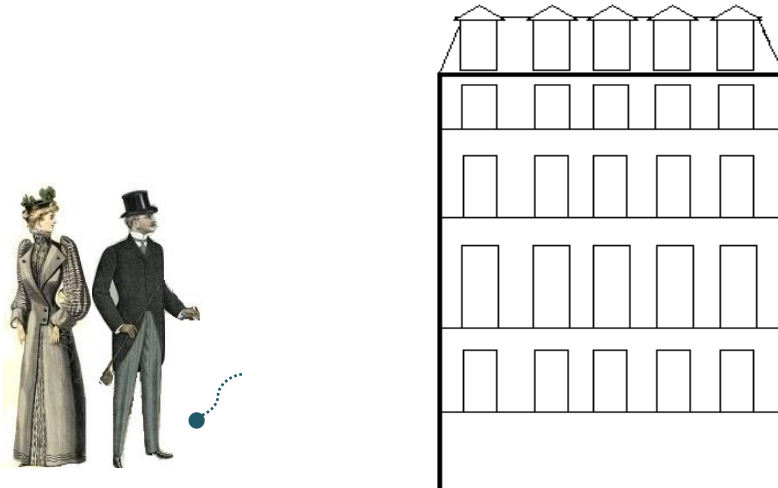
Samen leven

Kijk eens naar de gebouwen tussen huisnummer 40 en 47.

Dit zijn geen woonhuizen waar 1 familie in woont, maar wel iets **helemaal nieuw** voor die tijd.

Deze gebouwen zijn

Herken je deze gevel? Het stelt het gebouw op n°45 voor. Er ontbreken nog wel een hoop details...

Aan het werk!

- De balkons ontbreken: teken ze op de juiste plaatsen.
- De frontons ontbreken: voeg ze toe aan de tekening en zorg ervoor dat je de vorm juist tekent.
- Ook de **cartouches** ontbreken: teken ze op de juiste plaatsen.
- Meneer De Wulf en zijn vrouw staan links van de tekening. Stel je voor dat dit de rijkste bewoners van het appartementsgebouw zijn. Op welke verdieping zouden ze wonen? Welke etage maakt de rijkste indruk? Verbind het koppel met de juiste verdieping.

*De cartouche,
dat ben ik!*

De gemeentelijke vertegenwoordigers dromen van flatgebouwen zoals die ontworpen door baron Haussmann in Parijs. In Brussel is het een primeur! Maar ze hebben geen succes: de burgerij vestigt zich liever in de eengezinswoningen van de nieuwe wijken in de voorsteden van Brussel. Het moet gezegd worden dat het comfort niet van de partij is: de appartementen zijn smal en de binnenplaatsen zijn erg klein.

Het Haussmann gebouw heeft een duidelijke structuur en weerspiegelt de sociale klasse van zijn bewoners: het gelijkvloers en de eerste verdieping of tussenverdieping zijn voorbehouden aan de handelsactiviteit. De tweede verdieping is de « statige verdieping ». Ze is het meest versierd want ze is bedoeld voor de rijkere bewoners. De verdieping onder het dak, of « zolderverdieping », is bestemd voor de dienstbodekamers. In die tijd zijn de bovenverdiepingen minder comfortabel, want de flatgebouwen hebben nog geen lift.

HALTE 6

De transformatie van de boulevards

Observeer de gevels vanop de andere kant van de laan: nummer 24-30 (Anspach shopping center).

Nu zijn het mooie, nette gebouwen.
Hier zien jullie ze een aantal jaren geleden.

- Heeft men de gebouwen op de foto bewaard?
 ja nee
- Hoe zou je dit fenomeen noemen?
 façadisme
 illusionisme
 voyeurisme

Enkel de gevels van deze twee gebouwen werden bewaard. Dit procédé, « **façadisme** » genoemd, werd vaak gebruikt in de laatste decennia van de 20ste eeuw. En helaas vandaag ook nog... Hierbij wordt een modern flatgebouw achter een oude gevel gebouwd. Kijk goed naar de gebouwen, de vroegere flatgebouwen hebben plaats gemaakt voor een casino, een aparthotel en een winkelgalerij. Er is geen verband meer tussen de gevel en de binneninrichting.

Het « **façadisme** » volgt op de jaren 1960-70 tijdens dewelke vele gebouwen werden afgebroken. Dit andere verschijnsel heeft een naam die onze stad berucht heeft gemaakt: de **brusselisering**.

HALTE 7

Zoek naar deze gebouwen op het De Brouckèreplein.

Doet dit geheel van gebouwen je vooral denken aan:

- een groot flatgebouw zoals in Parijs
- of
- meerdere huizen op de Grote Markt

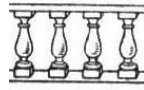
Bekijk het gebouw op n° 16

- Duid de omtrek aan op de foto hierboven.
- Welke vorm zie je bovenaan? een fronton een klokgevel
- In welk vangnet vind je dit type van gevel? de antieke oudheid de barok

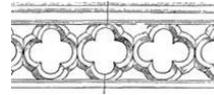
Bekijk het gebouw op n° 18-20-22

- De balkons zijn gemaakt van ...

balusters, zoals in de barok

versierd met vierpassen, zoals in de gotiek

- Ga op zoek naar het jaartal...

- Hoe noem je deze stijl?

ex-barok en ex-gotiek

neobarok en neogotiek

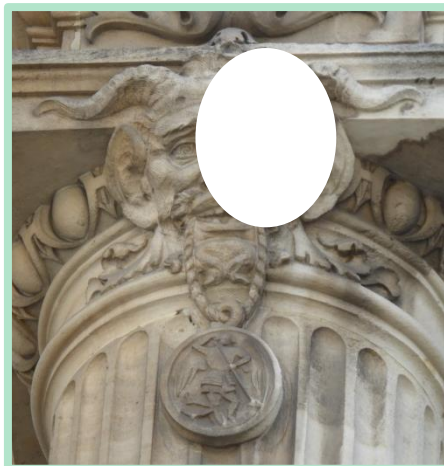
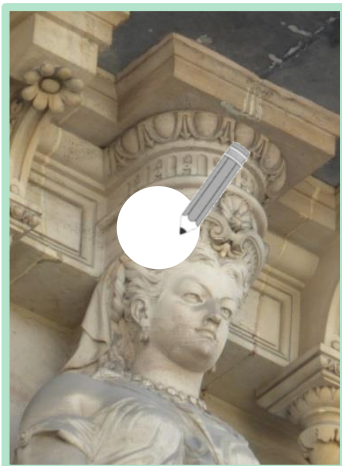
Deze hoge en smalle gebouwen nemen de vorm van het traditionele Brusselse huis over. Nr. 16 is bedekt met een typische klokgevel uit de baroktijd. Zijn burens zijn versierd met driepassen, puntgevels en opengewerkte balustrades die ons doen denken aan de gotische architectuur van het Stadhuis. Nochtans zijn we wel degelijk in 1875, in de 19de eeuw, een reeks jaartallen getuigen ervan.

We noemen deze stijlen « **neobarok** » en « **neogotiek** »: dit betekent nieuwe barok en nieuwe gotiek. In de 19de eeuw houdt de architect zich niet vast aan de compositieregels (de wijze waarop de verschillende elementen op de gevel georganiseerd worden), noch aan de verhoudingen van de oude stijlen. Hij heeft belangstelling voor hun decoratie-elementen, die hij gebruikt, combineert en toepast op de gevel, alsof deze aangekleed werd met onderling verwisselbare elementen. Bovendien zijn deze gebouwen geen eengezinswoningen zoals in de middeleeuwen of in de baroktijd, maar wel flatgebouwen. Dit is de typisch Brusselse versie van het Haussmann gebouw.

HALTE 8 - En nu serieus!

De andere kant van het plein: voormalig café Métropole (vandaag de speelzaal juist naast het Métropole hotel)

- De klassieke oudheid, zuilen, frontons... in het algemeen is het serieus. De architectuur van de klassieke oudheid staat in het algemeen voor orde en striktheid. Maar soms mag het een beetje luchtiger! Maak de foto's compleet door in de witte vakjes verder te tekenen en ontdek alle fantasierijke details van het gebouw!

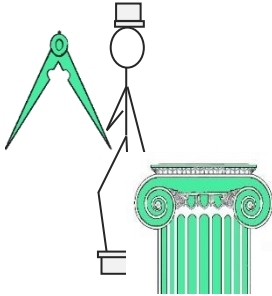
**Geef ook dit gebouw weer een score in de medaille.
Ben je fan?**

Op deze gevel vinden we vele elementen die uit de klassieke oudheid werden geput: de zuilen en de kariatiden bijvoorbeeld. Hier zijn ze echter niet sober en ernstig, een zeer gecodeerde en zuivere decoratie is ver te zoeken! De architect herinterpreteert ze en laat zijn creativiteit de vrije loop. Kijk goed naar het gebouw, er zijn vele grappige details zoals de leeuwenkoppen, de satermaskers, de medaillons en de bloemen.

- De Brusselse architecten hebben ook van de Parijzenaars de idee van de overdekte doorgang overgenomen. Welke zijn de voordelen hiervan ten aanzien van de lanen? Het maakt het mogelijk naar de vitrines te kijken en het volgende te vermijden:
 - de regen
 - de spatten
 - andere mensen kruisen
 - de modder
 - de overstromingen
 - overreden worden
- De doorgang is overdekt en nochtans is het niet donker. Naast de lichtbollen voorzien voor de avond, vanwaar komt het licht?

- Kan je de kariatide vinden die op de tekening hieronder schematisch staat uitgebeeld?

Ze staat symbool voor een kunstdiscipline. Dewelke?

- schilderkunst
- architectuur
- beeldhouwkunst

Hoeveel keer komt ze terug in de doorgang?

- 1 keer
- 4 keer
- 8 keer

Vele overdekte doorgangen komen tot volle ontwikkeling in Parijs in de eerste helft van de 19de eeuw, ze zijn geïnspireerd op de soeks van de oosterse wereld. In onze regenachtige landen zorgen deze galerijen ervoor dat je comfortabel winkels en etalages kan bekijken, beschermt tegen weer en wind en modderspatten. Je loopt ook niet het risico om te worden aangereden door een koets. 's Avonds of bij donker weer worden de lichtbollen aangestoken, die in die tijd op gas werkten. De doorgang baadt ook in het daglicht dankzij zijn glazen koepel: een glazen dak met twee hellingen dat voor een zenitverlichting zorgt.

De kariatide die je hebt gevonden stelt de architectuur voor, die symbolisch wordt voorgesteld door een kompas en een ionisch kapiteel. Ze wordt vier keer gereproduceerd dankzij de **giet**techniek. Men vertrekt van een gebeeldhouwd model, waarvan een afdruk wordt gemaakt om een gietvorm te maken waarin daarna gips wordt gegoten. Na het uit de vorm nemen bekomt men een getrouwe weergave van het oorspronkelijke model. De bewerking kan verschillende keren herhaald worden met dezelfde gietvorm. Dat is het geval hier in de Noordoorgang, maar deze herhaling blijft onopgemerkt aangezien er acht verschillende modellen zijn. Deze techniek maakt besparingen mogelijk: de beeldhouwer moet elk model slechts één keer beeldhouwen, en gips kost minder dan steen. Om die reden werd het gieten ook veel gebruikt om de versieringen van bepleisterde gevels te realiseren.

Heb je herkend wat de andere kariatiden uitbeelden? Je vindt er meer bepaald de beeldhouwkunst met een borstbeeld, de schilderkunst met een palet en de industrie die je herkent aan het aambeeld en het tandrad.

HALTE 10 - Hier ist in den Kater en de Kat

Verlaat de galerij en bekijk aandachtig de gevel juist links naast de ingang.

- Hoeveel deuren telt dit huis? ...
- In 1880 woonde hier meneer Charles Collard de Thuin, een juwelier.
 - Duid met een pijltje de deur aan die hij waarschijnlijk gebruikte om naar zijn winkel te gaan.
 - Duid met een kruisje de deur aan die hij waarschijnlijk gebruikte om naar zijn salon te gaan.

tip: Het salon was op de eerste verdieping, de etage met de meeste decoratie.

- Eén van deze details kan je niet terugvinden op de gevel. Doorstreep de indringer!

- Waar heb je de vorm van dit gebouw ook al gezien?

- Bovenaan staat de naam van het huis in een cirkeltje. Latijn oud Nederlands

Maar ook...

- Welke van deze elementen kan je terugvinden op de gevel?

- Welke grote periode heeft de architectuur van dit gebouw beïnvloed?

Tijd om punten te geven !

Dit gebouw telt twee deuren, de ene leidt naar de privé-woning van meneer Collard de Thuin, de andere naar zijn juwelenwinkel.

De vorm van dit gebouw heb je al gezien op de Grote Markt. De architect, Henri Beyaert, inspireert zich op de barokke huizen met hun klokgevels en hun uitspringende elementen, zoals de balkons die reliëf geven aan de gevel. Sommige versieringen werden ontleend aan de verhandelingen van Hans Vredeman de Vries, een architect uit onze streken (Spaanse Nederlanden) van de renaissance. Voor dit huis spreekt men van de « **neo-Vlaamse renaissance** » stijl. Dit « lokale » aspect (want de Vlamingen, dat zijn wij) wordt versterkt door het gebruik van het oude Nederlands voor de naam van het huis: « *Hier is 't in den kater en de kat* ». Hij verwijst naar twee kleine gebeeldhouwde katjes aan de zijkanten van de puntgevel, die spijtig genoeg van beneden niet zichtbaar zijn.

Maar dat is niet alles, je ziet opnieuw elementen uit de klassieke oudheid (die werkelijk overal is): het driehoekig fronton, de ionische en korinthische kapitelen, de golvende meanders (kleine golven boven de deuren) en de eierlijsten (kleine motieven in eivorm).

Antwoord voor het spel van de indringer: het element dat je niet op de gevel ziet is de 4de foto van links.

Ik probeer een oog op de vier elegante dames van de straathoek te werpen maar ik kan mijn hoofd niet draaien. Ik zie scheel van de nieuwsgierigheid!

Ga op zoek naar deze laatste vier kariatiden (halte 11).

Dit gebouw heet **Le Printemps**.

In wat is het origineel?

.....

Om je ontdekkingstocht te beëindigen, geef hem een score.

Dit gebouw is zeer origineel door zijn ligging: het ligt op een zeer smal driehoekig perceel tussen twee straten. De architect heeft met deze vorm gespeeld door de hoek van het gebouw rond te maken, waardoor het er een beetje als een toren uitziet.

EINDE

De winnaars!

- Heb jij dezelfde smaak als de echte jury van de eerste wedstrijd?
Hier zie je de echte lijst van winnaars :

1ste prijs : Hier ist in den Kater en de Kat - Henri Beyaert - 1874 **10**

2de prijs : Café de la Bourse - Émile Janlet – 1874 **4**

4de prijs : Le Printemps - Adolphe Vanderheggen - 1875 **11**

13de prijs : Café métropole - Gédéon Bordiau - 1872 **8**

Quiz !

- Verbind de woorden hieronder met hun definitie. Pas op, er is een indringer!

• de oudheid

• de zuil

de kariatide •

• het jaartal

de putto •

Mijn mollig voorkomen doet me lijken op een baby maar ik ben bezig zoals een volwassene. Wie ben ik?

Ik ben een steun in de vorm van een cilinder. Noem me een zuil en ik zal me beledigd voelen. Wie ben ik?

Dankzij mij kunnen oude stenen hun leeftijd niet verbergen. Wie ben ik?

Ik draag voor de eeuwigheid in mijn mooi geplooid kleren. Wie ben ik?

- De indringer is de naam van de echte winnaar van de wedstrijd. Hij heeft zijn stempel gelaten op de gevels langs de centrale lanen.

Cover: F. Toussaint, *Bruxelles - La ville moderne*, chromolithografie, 1908, KBR ©
Pagina 1: *Anoniem, L'inondation de la place saint-Géry en 1820*, lithografie, AVB ©
J-B Van Moer, aquarel, 1870, MVB ©

Een samenwerking tussen Homegrade en Erfgoedklassen & Burgerschap
2de editie - Ter gelegenheid van de tentoonstelling *Subliem Brussel*: september 2017

Redactie: Céline Chéron en Catherine Balau

Coördinatie: Jérôme Bertrand en Elisabeth Gybels

Grafisch ontwerp: Catherine Balau

© Verantwoordelijke uitgever: Stéphane Demeter, vzw Paleis van Karel, Koningstraat 2-4, 1000 Brussel
www.erfgoedklassen.brussels

**ERFGOEDKLASSEN
& BURGERSCHAP**

Met de steun van:

